

Briuselis, 2024 m. gegužės 27 d.
(OR. en)

9225/24

COPS 209	SPACE 41
POLMIL 139	POLMAR 16
CIVCOM 107	TRANS 213
EUMC 197	PESCO 3
INDEF 24	FIN 477
HYBRID 58	CSC 321
DISINFO 60	CFSP/PESC 622
CYBER 133	CSDP/PSDC 284

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: ST 9223/24 COPS 207 POLMIL 137 CIVCOM 105 EUMC 195 INDEF 22
HYBRID 56 DISINFO 58 CYBER 131 SPACE 39 POLMAR 14 TRANS
211 PESCO 1 FIN 459 CFSP/PESC 620 CSDP/PSDC 282

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES saugumo ir gynybos

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl ES saugumo ir gynybos, patvirtintos 2024 m.
gegužės 27 d. surengtame Tarybos posėdyje.

Tarybos išvados dėl ES saugumo ir gynybos

Ivadas

1. ES susiduria su precedento neturinčiu grėsmių ir iššūkių, kurie dažnai yra tarpusavyje susiję, deriniu. Taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai vis didesnę iššūkį kelia revizionistinės galios ir autoritariniai režimai, o tarptautinė įtampa didėja. Į Europą grįžo karas. Neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą – šiurkštus tarptautinės teisės pažeidimas, kelia egzistencinę grėsmę Europos saugumui. Grupuočių „Hamas“ brutalūs teroristiniai išpuoliai prieš Izraelį ir dėl jų pradėtas karas Gazoje sukėlė didelę humanitarinę katastrofą ir padidino įtampą Artimuosiuose Rytuose. Šiuo atžvilgiu Taryba primena 2024 m. balandžio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir tebėra visapusiškai pasiryžusi siekti, kad būtų nedelsiant nutraukta ugnis, besąlygiškai paleisti visi įkaitai, taip pat kad palestiniečiams, kuriems reikia pagalbos, būtų suteikta nekludoma prieiga prie didelio masto humanitarinės pagalbos. ES tebėra tvirtai pasiryžusi siekti ilgalaikės ir tvarios taikos, grindžiamos dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu. Reaguodama į karinius perversmus ir intensyvėjančią mūsų strateginių konkurentų kišimąsi į Sahelį, ES koreguoja savo, kaip saugumo užtikrintojos, vaidmenį ir savo civilinį dalyvavimą bei karinį buvimą regione. Kitų krizių ir nestabilių aplinkybių, dažnai sukeliančių pražūtingą humanitarinį poveikį, kontekste reikės nuolatinio angažavimosi, pavyzdžiui, Vakarų Balkanuose, rytinėse kaimyninėse šalyse, Juodosios jūros regione, Pietų Kaukaze, pietinėse kaimyninėse šalyse, Somalio pusiasalyje ir Gvinėjos įlankoje.

2. Nuo 2022 m. vasario mėn. pradėto neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir remiantis Strateginiu kelrodžiu bei 2022 m. kovo mėn. Versalio deklaracija, ES, kaip saugumo ir gynybos veikėjos, vaidmuo buvo gerokai sustiprintas. Taryba palankiai vertina padarytą pažangą (tai atspindėta 2024 m. kovo mėn. vyriausiojo įgaliotinio parengtoje Strateginio kelrodžio įgyvendinimo metinėje pažangos ataskaitoje) ir tikisi, kad 2025 m. bus peržiūrėta grėsmių analizė. Kaip teigiama 2024 m. kovo 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose, ES turi toliau didinti savo gynybos parengtį ir stiprinti savo suverenumą dėdama papildomas pastangas ir atsižvelgdama į valstybių narių kompetenciją. Atsižvelgiant į kintančią grėsmių panoramą, ji taip pat turi didinti savo civilinę ir karinę parengtį. Be to, ES turi dėti dar daugiau pastangų, kad būtų užkirstas kelias krizėms ir į jas būtų reaguojama greičiau, ir turi tai daryti integruotai, kai įmanoma, kartu su partneriais, siekiant palaikyti taiką ir stiprinti teisinę valstybę. Nedarant poveikio specifiniam tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos pobūdžiui ir tuo pačiu atsižvelgiant į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus, šiandien Taryba susitarė dėl šių penkių pagrindinių ateinančio laikotarpio prioritetų, be kita ko, kitos strateginės darbotvarkės kontekste:

ES tvirta parama Ukrainai

Saugumo įsipareigojimai

3. Taryba primena, kad ES kaip niekad tvirtai remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas. Šiuo atžvilgiu ES ir jos valstybės narės yra pasiryžusios Ukrainai ir jos žmonėms toliau teikti visą reikiamą politinę, finansinę, ekonominę, humanitarinę, karinę ir diplomatinę paramą tol, kol reikės, ir tiek intensyviai, kiek reikės. Atitinkamai Taryba siekia, kad ES saugumo įsipareigojimai Ukrainai būtų pasirašyti iki birželio mėn. pabaigos. Kartu su dvišaliais susitarimais jie padės Ukrainai apsiginti, pasipriešinti destabilizavimo pastangoms ir atgrasyti nuo agresijos veiksmų ateityje. ES saugumo įsipareigojimai sudarys pagrindą nuspėjamai, ilgalaikiai ir tvariai paramai Ukrainos saugumui ir gynybai, ir jie turėtų būti svarstomi laikantis holistinio požiūrio. Taryba taip pat pabrėžia, kad reikia strateginio požiūrio į Juodosios jūros regioną.

4. Neseniai įsteigtas pagalbos Ukrainai fondas (PUF), kaip Europos taikos priemonės (ETP) dalis, ir toliau bus grindžiamas neatidėliotinais ir kintančiais Ukrainos ginkluotųjų pajėgų poreikiais. Taryba palankiai vertina pažangą, susijusią su papildomais teisės aktais siekiant įgyvendinti Pagalbos Ukrainai fondą ir kitas paramos priemones pagal ETP, laikantis šios priemonės įgyvendinimo taisyklių. Taryba taip pat palankiai vertina pažangą, susijusią su rengiamais teisės aktais dėl ypatingųjų pajamų, atsirandančių iš imobilizuoto Rusijos turto, nukreipimo Ukrainos naudai, ypač siekiant patenkinti Ukrainos skubiausius karinius poreikius, visų pirma pasitelkiant ETP.

Šaudmenys ir oro gynyba

5. Be to, Taryba pabrėžia, kad, atsižvelgiant į neatidėliotinus Ukrainos poreikius, itin svarbu sparčiau ir intensyviau tiekti karinius reikmenis, visų pirma šaudmenis, ypač skirtus artilerijos ginklams, raketoms, oro gynybos ir artilerijos sistemoms, ir bepiločius orlaivius, kartu toliau sprendžiant klausimus, susijusius su Ukrainos vidutinės trukmės – ilgojo laikotarpio poreikiais. Ji palankiai vertina naujausias valstybių narių iniciatyvas šioje srityje ir toliau skatins tolesnį tiekimą. Taryba ragina valstybes nares taip pat toliau naudotis Europos gynybos agentūra (EGA) ir „vadovaujančių šalių“ preliminariosiomis sutartimis, kad Ukrainai būtų skubiai pristatyta daugiau šaudmenų ir raketų.

6. Taryba palankiai vertina puikų ES karinės pagalbos misijos Ukrainai remti (EUMAM) darbą – iki 2024 m. vasaros pabaigos ši misija bus surengusi mokymus 60 000 Ukrainos karių. Misija, koordinuodama veiksmus su partneriais, toliau reaguos į kintančius ir neatidėliotinus Ukrainos ginkluotųjų pajėgų poreikius. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina tai, kad mokymo aprėptis buvo išplėsta, į ją įtraukiant jūrų ir oro sritis, ir pabrėžia, kad svarbu toliau daug dėmesio skirti Ukrainos karių mokymo kokybei ir jų indėliui užtikrinant operacinį poveikį. Taryba laukia EUMAM būsimos strateginės peržiūros, visų pirma siekiant toliau atsižvelgti į su karu susijusius neatidėliotinus poreikius ir vidutinės trukmės – ilgojo laikotarpio poreikius, pavyzdžiui, Ukrainos gynybos sektoriaus reformą. Taryba palankiai vertina ir tai, kad sustiprinta Europos Sąjungos patariamoji misija (EUAM) Ukrainoje – tai leis padidinti paramą Ukrainos teisėsaugos institucijoms išlaisvintose Ukrainos ir gretimose teritorijose ir paramą atitinkamoms civilinio saugumo sektoriaus reformoms, vykdomoms, be kita ko, jos stojimo į ES proceso kontekste, taip pat Rusijos įvykdytų tarptautinių nusikaltimų tyrimui ir baudžiamajam persekiojimui už juos.

Kartu išleisti daugiau ir geriau

7. Europos žemyne vėl kilus didelio intensyvumo karui, turime skubiai ir dideliu mastu užtikrinti gynybos produktų prieinamumą. Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė (EGTPB) turi būti pajėgi patenkinti valstybių narių ginkluotųjų pajėgų, o prireikus ir partnerių poreikius. EGTPB, įskaitant ją sudarančias MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones, didindama savo gamybos pajėgumus ir parengtį, turi gebėti plėtoti naujos kartos, pažangiuosius pajėgumus, o technologinių inovacijų srityje ir konkuruodama įvairioje aplinkoje užimti priešakines pozicijas, pasitelkdama EGA kaip dalijimosi informacija ir valstybių narių pozicijų koordinavimo platforma.

Peržiūrėtuose pajėgumų plėtojimo prioritetuose, dėl kurių susitarta 2023 m. lapkričio mėn., aptariamai labiausiai reikalingi ir skubiausi visi įmanomi pajėgumai. Taryba pabrėžia, kad šie prioritetai yra pagrindinis orientyras visoms ES gynybos iniciatyvoms ir su gynyba susijusiai politikai bei priemonėms, kuriomis remiamas bendradarbiaujamasis planavimas ir programavimas nacionaliniu ir ES lygmenimis. Taryba taip pat palankiai vertina Europos gynybos agentūros (EGA) Europos gynybos inovacijų centro atliktą darbą išlaikant sinergiją su Europos Komisijos ES gynybos inovacijų sistema. Taryba palankiai vertina ir EGA atliktą 2024 m. ilgojo laikotarpio peržiūrą, grindžiamą 2023 m. lapkričio 14 d. Tarybos gairėmis, ir ragina visapusiškai įgyvendinti jos rezultatus. Šiame kontekste ji pabrėžia peržiūroje duotą politinį postūmį, pakartodama EGA vaidmenį Europos pajėgumų sistemoje.

Atsižvelgdama į Strateginį kelrodį, Taryba primena norą stiprinti ES strateginį savarankiškumą ir gebėjimą bendradarbiauti su partneriais, kad būtų apsaugotos jos vertybės ir interesai. Saugumo ir gynybos srityje stipresnė ir pajėgesnė ES teigiamai prisidės prie pasaulinio ir transatlantinio saugumo, taip pat ji papildo NATO, kuri tebėra jos narių kolektyvinės gynybos pagrindas. Šiuo atžvilgiu Taryba primena Sutartyse išdėstytus pagrindinius principus ir principus, dėl kurių susitarė Europos Vadovų Taryba.

Europos gynybos pramonės strategija

8. Taryba palankiai vertina tai, kad pateiktas Europos Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendras komunikatas dėl naujos Europos gynybos pramonės strategijos, ir ragina daryti pažangą vykdant visą su ja susijusį darbą, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis. Komisijos kartu pasiūlyta Europos gynybos pramonės programa yra svarbus žingsnis įgyvendinant minėtą strategiją ir dėl šios priemonės šiuo metu vykstančios derybos turėtų būti sparčiai tęsiamos. Abiem priemonėmis turėtų būti pasiūlyta būdų, kaip padidinti ES gynybos parengtį, tuo pačiu metu jos papildys esamas ES gynybos priemones, dokumentus, struktūras ir iniciatyvas ir bus su visais šiais elementais suderintos, vengiant nereikalingo dubliavimosi.

9. ES gynybos parengties gerinimas ir Sąjungos suverenumo stiprinimas pareikalaus papildomų pastangų, atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją. Taryba sutinka, kad būtinos sąlygos – turėti stiprią EGTPB ir daugiau ir geriau investuoti kartu. Todėl Taryba:
- primena bendrą įsipareigojimą iš esmės padidinti gynybos išlaidas ir kartu investuoti geriau bei greičiau, įgyvendinant 2024 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, ir primygtinai ragina dėti daugiau pastangų siekiant investuoti per visą pajėgumų gyvavimo ciklą ir remiantis valstybių narių sutartais pajėgumų plėtojimo prioritetais;
 - pripažįsta, kad reikia didinti ir užtikrinti savalaikį gynybos produktų prieinamumą, plėtojant geriau reaguojančią ir atsparesnę EGTPB visoje Sąjungoje, kuri gali užtikrinti tiekimo saugumą, atsižvelgiant į esamas valstybių narių priemones ir, remiantis Versalio deklaracija bei strateginiu kelrodžiu, yra įsipareigojusi mažinti strateginę priklausomybę;
 - primena, kad tam, kad ES gynybos parengtis turėtų pagrindą, EGPTB reikia didelių ir tvarių valstybių narių ir, nedarant poveikio kitai daugiametei finansinei programai, Sąjungos investicijų;

- pabrėžia tinkamo ir nuoseklaus ES gynybos parengties finansavimo svarbą;
- akcentuoja, kad reikia gerinti EGTPB galimybes gauti viešąjį ir privatųjį finansavimą. Tai ypač pasakytina apie MVĮ. Ji taip pat pabrėžia, kad tvaraus finansavimo sistema netrukdo finansuoti gynybos sektoriaus, ir pripažįsta, kad gynybos pramonė taip pat gali duoti didelės ekonominės naudos, kurti darbo vietas ir skatinti inovacijas. Taryba atkreipia dėmesį į svarbią Europos investicijų banko (EIB) grupės politikos įspėjamąją funkciją ir primena, kad 2024 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose pateiktas prašymas EIB pritaikyti skolinimo gynybos pramonei politiką ir dabartinę dvejopo naudojimo prekių apibrėžtį, kartu išsaugant finansavimo pajėgumus;
- primena, kad 2024 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba paprašė išnagrinėti visas galimybes sutelkti finansavimą ir iki birželio mėn. pateikti ataskaitą.

10. Taryba sutinka, kad ES užmojis užtikrinti gynybos parengtį taip pat turėtų būti sustiprintas partnerystėmis. Ji pritaria bendradarbiavimo, vedančio į laipsnišką Ukrainos gynybos technologinės ir pramoninės bazės integraciją į EGTPB, stiprinimui. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina 2024 m. gegužės 6 d. Briuselyje įvykusį pirmąjį ES ir Ukrainos gynybos pramonės forumą ir laukia inovacijų biuro atidarymo Kijeve. Taryba taip pat ragina EGA išnagrinėti galimybę peržiūrėti jos administracinį susitarimą su Ukrainos gynybos ministerija, kai tik leis aplinkybės. Be to, Taryba ragina tęsti abipusiškai naudingai bendradarbiavimą su NATO gynybos pramonės klausimais, visų pirma stiprinant bendradarbiavimą standartų įgyvendinimo srityje.

Nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas

11. Nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO) yra pagrindinė sistema, kuria siekiama stiprinti dalyvaujančių valstybių narių ES lygmens bendradarbiavimą gynybos srityje, didinti operacinę parengtį ir sąveikumą, gynybos išlaidas ir investicijas, intensyvinti pajėgumų plėtoją ir valstybių narių ginkluotųjų pajėgų prisidėjimą prie sudėtingiausių misijų, taip pat padėti kurti bendrą strateginę kultūrą. Šiuo metu vykdomos PESCO strateginės peržiūros, kurioje nagrinėjami klausimai dėl tiek didesnių saistančių įsipareigojimų, tiek bendradarbiaujamųjų projektų, rezultatas turėtų būti stipresnis, strategiškesnis ir veiksmingesnis PESCO po 2025 m., atsižvelgiant į blogėjančią saugumo aplinką ir prisidedant prie ES gynybos parengties. Išlaikant užmojį, užtikrinant politinę atsakomybę bei stiprinant strateginę komunikaciją, sutelkiant pastangas į projektus, kuriais šalinamos strategiškai svarbios pajėgumų spragos, ir stiprinant suderinamumą su ES gynybos iniciatyvomis ir su gynyba susijusia politika bei priemonėmis, vykdam PESCO bus galima geriau reaguoti į operacinius ir pajėgumų poreikius. Tai padės dalyvaujančioms valstybėms narėms stiprinti savo bendradarbiavimą gynybos srityje ir geriau veikti visoms kartu tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu.

Didinti ES gebėjimą veikti

Raudonoji jūra / Persijos įlankos regionas

12. Taryba palankiai vertina tai, kad pradėta EUNAVFOR ASPIDES – gynybinė jūrų saugumo operacija, kuriai suteikti tvirti įgaliojimai padėti užtikrinti tarptautinę teisę, atkurti laivybos laisvę ir apsaugoti prekybinę laivybą bei ją vykdančius jūreivius Bab al Mandebo sąsiauryje ir Hormuzo sąsiauryje, taip pat tarptautiniuose vandenyse Raudonojoje jūroje, Adeno įlankoje, Arabijos jūroje, Omano įlankoje ir Persijos įlankoje, koordinuojant veiksmus su kitais jūrų saugumo subjektais, visų pirma EUNAVFOR ATALANTA, EMASoH-Agenor, ir operacija „Prosperity Guardian“. Ji palankiai vertina pirmuosius EUNAVFOR ASPIDES veiklos rezultatus ir ragina valstybes nares užtikrinti pakankamą ir tvarų pajėgų formavimą. Ji pabrėžia nuolatinės ir sustiprintos strateginės komunikacijos su regioniniais subjektais ir optimalaus valstybių narių veiksmų koordinavimo svarbą siekiant deeskaluoti konfliktus ir tvariai užtikrinti laivybos saugumą ir laisvę operacijos rajone.

13. Jau daugiau kaip dešimtmetį ES investuoja daug išteklių ir dislokuoja civilinį ir karinį personalą Sahelio regione. Pastarojo meto politinės ir saugumo padėties pokyčiai turėjo įtakos mūsų angažavimuisi BSGP srityje. Nepaisant šių iššūkių, Taryba pabrėžia, kad Sahelio saugumas ir stabilumas tebėra ilgalaikis ES prioritetas. Ji pabrėžia, kad, laikantis regioninio požiūrio, svarbu pritaikyti mūsų angažavimąsi BSGP srityje, kad jis būtų lankstesnis ir labiau modulinis, taip pat teikti labiau pritaikytą ir į poreikius orientuotą paramą, remiantis vietos poreikiais ir prašymais, taip pat atsakomybe ir atskaitomybe. Taryba palankiai vertina tai, kad neseniai įsteigta civilinė ir karinė ES saugumo ir gynybos iniciatyva remiant Vakarų Afrikos Gvinėjos įlankos šalis, kuria siekiama kovoti su iš Sahelio kylančiu šalutiniu poveikiu. Taryba pabrėžia, kad svarbu drauge kurti sąlygas ilgalaikiai taikai ir stabilumui, be kita ko, stiprinant vietos politinę atsakomybę regione.

14. Taryba palankiai vertina visų civilinių ir karinių BSGP misijų ir operacijų įvairiose pasaulio dalyse svarbų darbą. ES pranašumas užkertant kelią išorės konfliktams bei krizėms ir į juos reaguojant susijęs jos galimybėmis naudoti tiek karines, tiek civilines priemones bendrai. Taryba pabrėžia strateginę Vakarų Balkanų regiono svarbą Europos stabilumui, dar kartą patvirtina, kad svarbu stiprinti ryšius su regionu remiantis bendromis vertybėmis, principais ir derinimu su BUSP, ir pakartoja esanti pasirengusi reaguoti į vidaus ir išorės saugumo iššūkius regione. Ji pripažįsta EUFOR ALTHEA indėlį kuriant saugią ir patikimą aplinką Bosnijoje ir Hercegovinoje bei regione, taip pat pripažįsta EULEX Kosovo vykdomą stabilizavimo veiklą. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą toliau remti stabilumo ir saugumo atkūrimą Irake, vykdant EUAM Iraq, ir Libijoje, vykdant EUBAM Libya bei operaciją EUNAVFOR MED IRINI, įskaitant pastarosios pagrindinę užduotį prisidėti prie JT ginklų embargo Libijai įgyvendinimo, taip pat prie jos antrinių užduočių vykdymo. Ji taip pat pabrėžia EUNAVFOR MED IRINI indėlį į neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis tinklų verslo modelio sutrikdymą pasitelkiant informacijos rinkimą. Ji pabrėžia, kad EUPOL COPPS ir EUBAM Rafah ir toliau atliks svarbų vaidmenį stiprinant Palestinos Administracijos institucinius gebėjimus, visų pirma civilinės policijos, teisingumo ir sienų valdymo srityse – tai dalis platesnio bendro politinio įsipareigojimo (jo ES ir toliau tvirtai laikosi) siekti dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo ir gyvybingos būsimos Palestinos valstybės.

Taryba taip pat pabrėžia lankstumo poreikį siekiant, prireikus, pritaikyti abi minėtas misijas, kad būtų patenkinti būsimi politiniai ir saugumo poreikiai. Taryba palankiai vertina sustiprintą BSGP indėlį į taiką ir saugumą Mozambique, vykdant EUTM Mozambique, ir Somalio pusiasalyje, vykdant EUCAP Somalia, EUTM Somalia, taip pat EUNAVFOR ATALANTA, ir palankiai vertina pastarosios indėlį siekiant atgrasyti nuo piratavimo ir apsaugoti Pasaulio maisto programą bei kitą pažeidžiamą laivybą. Taryba pakartoja ES įsipareigojimą veiksmingai sutelkti įvairiausias savo priemones ir politiką regione, užtikrinant visapusišką partnerių atsakomybę.

15. Taryba pripažįsta, kad šiandienos geostrateginėje aplinkoje didėja visų civilinių BSGP misijų, kaip unikalios politinės ir operacinės priemonės Europos Sąjungai remti priimančiąsias šalis savo kaimynystėje ir labiau nutolusiose šalyse, svarba ir pabrėžia, kad reikia stiprinti šių misijų pajėgumus ir žmogiškuosius išteklius. Taryba visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. skubiai pradėta ES misija Armėnijoje ir ES partnerystės misija Moldovos Respublikoje, numatant galimybę abi šias misijas pritaikyti atsižvelgiant tiek į atitinkamą saugumo padėtį bei grėsmes, tiek į didėjančius priimančiųjų šalių ir jų gyventojų poreikius. Taryba akcentuoja nuolatinį svarbą EUMM Georgia, kuri tebėra pagrindinis šalies stabilizavimo veiksnys, darbą.

16. Taryba pakartoja didelę ETP – pasaulinės priemonės remiant mūsų BUSP / BSGP tikslus, svarbą, sudarant sąlygas teikti (reaguojant į šalių partnerių poreikius) tikslinę karinę pagalbą ir pagalbą gynybos srityje.
17. Taryba palankiai vertina tai, kad priimta Europos Sąjungos išsamaus patikrinimo politika žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės srityje, taikoma teikiant paramą trečiosioms šalims saugumo sektoriuje, ir ragina visus atitinkamus subjektus skubiai ir visapusiškai ją įgyvendinti. Taryba primygtinai ragina dėti daugiau pastangų, kad būtų pasiekti Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės tikslai, ir palankiai vertina atnaujintą įsipareigojimą propaguoti Vaikų ir ginkluotų konfliktų darbotvarkę, be kita ko, peržiūrėti kontrolinį sąrašą dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų aspekto įtraukimo į BSGP misijas ir operacijas.
18. Taryba palankiai vertina EIVT, Komisijos tarnybų ir valstybių narių dedamas pastangas įgyvendinti 2022 m. ES stabilizavimo koncepciją, remiantis visomis atitinkamomis priemonėmis ir dokumentais, laikantis integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes.

19. Taryba pabrėžia, jog svarbu, kad iki 2025 m. pradėtų visapusiškai veikti ES greitojo dislokavimo pajėgumai. Ji ragina valstybes nares šiuo tikslu nuolat prisidėti savo pajėgomis ir pajėgumais. Ji patvirtino du likusius bendruosius veiklos scenarijus (taikos įtvirtinimas, konfliktų prevencija / pajėgumų stiprinimas). Taryba pažymi, kad parengus tolesnius nenumatytų atvejų planavimo dokumentus, ES turės penkis pagrindinius scenarijus, pagal kuriuos galės vykdyti nuolatinį išankstinį planavimą, kad ES galėtų veikti veiksmingai ir greičiau. Išankstiniu planavimu taip pat bus grindžiami ES greitojo dislokavimo pajėgumams keliami reikalavimai, ir išankstinis planavimas palengvins politinių sprendimų priėmimą kilus krizei. Ji pabrėžia ypatingą reguliariai rengiamų realiųjų pratybų, susijusių su ES greitojo dislokavimo pajėgumais, svarbą siekiant didinti šių pajėgumų operacinę parengtį ir sąveikumą. Šiuo atžvilgiu ji palankiai vertina pirmąsias ES karines realiąsias pratybas Ispanijoje 2023 m., laukia kitų realiųjų pratybų Vokietijoje 2024 m. lapkričio /gruodžio mėn. ir pabrėžia, kad svarbu tęsti pratybų veiklą 2025 m. ir vėliau. Ji taip pat primena įsipareigojimą išplėsti ES karinių misijų ir operacijų, pratybų ir ES greitojo dislokavimo pajėgumų bendrųjų išlaidų aprėptį ir tikisi, kad kuo greitesnio jų operacionalizavimo.

20. Taryba prašo valstybių narių ir EIVT tęsti darbą, kad iki 2025 m. būtų pasiektas Karinių misijų planavimo ir vykdymo centro (MPCC) visiškas operacinis pajėgumas, visų pirma sustiprinant jo saugias ryšių ir informacines sistemas ir skiriant reikiamą personalą bei finansavimą, kad MPCC galėtų planuoti ir vykdyti sudėtingas daugiadėmenes operacijas, be kita ko, nepalankioje aplinkoje. Ji primena, kad kai MPCC pradės veikti visu pajėgumu, jis turėtų būti laikomas tinkamiausia vadovavimo ir kontrolės struktūra, skirta karinėms misijoms, operacijoms, pratyboms ir ES greitojo dislokavimo pajėgumams. Kalbant apie civilinės krypties BSGP, Taryba primena, kad svarbu daryti pažangą vykdant Civilinių operacijų planavimo ir vykdymo centro (CPCC) organizacinę reformą, ir įsipareigoja stiprinti CPCC ir jį perorganizuoti į civilinių operacijų štabą.

21. Taryba dar kartą nurodo karinio mobilumo svarbą Europos saugumui ir gynybai, įskaitant gerai veikiantį tinklą. Ji ragina valstybes nares skubiai įgyvendinti šių išvadų priede išdėstytą karinio mobilumo įsipareigojimą. Šiame kontekste Taryba susitaria užtikrinti greitesnį didelio masto karinių pajėgų judėjimą per trumpą laiką Sąjungoje ir už jos ribų, prisiimant suderintus nacionalinius įsipareigojimus, kuriais papildomas ES karinio mobilumo veiksmų planas 2.0¹. Taryba tebėra pasiryžusi toliau stiprinti, gilinti ir plėsti abipusiškai naudingą ES ir NATO partnerystę karinio mobilumo srityje pagal tris 2016 m., 2018 m. ir 2023 m. bendras deklaracijas ir visapusiškai laikydamasi sutartų pagrindinių skaidrumo, abipusiškumo ir įtraukumo principų, taip pat abiejų organizacijų sprendimų priėmimo autonomiškumo ir procedūrų ir atsižvelgdama į 360 laipsnių požiūrį. Taryba taip pat pripažįsta, kad siekiant stiprinti karinį mobilumą reikia pakankamų išteklių, investicijų ir pastangų tiek nacionaliniu, tiek ES lygmenimis, visapusiškai gerbiant valstybių narių suverenitetą ir neužkertant kelio būsimoms deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos. Taryba prašo EIVT kartu su atitinkamomis Komisijos tarnybomis, EGA ir PESCO projektais koordinuoti reguliarių padarytos pažangos vertinimą, kad karinio mobilumo įsipareigojimas būtų visiškai ir visapusiškai įgyvendintas iki 2026 m.

¹ Dok. 15047/22.

22. Taryba primena ES pasiryžimą teikti savitarpio pagalbą ir demonstruoti solidarumą agresijos prieš vieną iš valstybių narių atveju. Ji pakartoja, kad ES toliau investuos į savitarpio pagalbą pagal Europos Sąjungos sutarties 42 straipsnio 7 dalį ir į solidarumą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 222 straipsnį, visų pirma dažnai rengdama pratybas. Tai neturi daryti poveikio kai kurių valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifikai. Įsipareigojimai ir bendradarbiavimas šioje srityje atitinka narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje įsipareigojimus, o Šiaurės Atlanto sutarties organizacija išlieka valstybių, kurios yra jos narės, kolektyvinės gynybos pagrindu ir jos įgyvendinimo forumu.

Civilinės krypties BSGP

23. Taryba palankiai vertina veiksmus, kurių imtasi siekiant didinti civilinės krypties BSGP veiksmingumą įgyvendinamu 2023–2027 m. susitarimu dėl civilinių BSGP pajėgumų², ir tikisi, kad iki 2024 m. pabaigos bus nustatyti pagrindiniai civilinės krypties BSGP principai. Ji ragina valstybes nares paspartinti pastangas bendrai padidinti į civilinės BSGP misijas deleguotų ekspertų skaičių, be kita ko, didinant moterų dalyvavimą civilinės krypties BSGP. Ji palankiai vertina pirmąją metinę civilinių pajėgumų konferenciją ir pirmąją žmogiškųjų išteklių pajėgumų kūrimo konferenciją (abi jos buvo surengtos 2024 m. balandžio mėn.) ir tikisi, kad 2024 m. antrąjį pusmetį, kaip civilinių pajėgumų plėtojimo proceso dalis, bus nustatytas plataus užmojo tikslas dėl pajėgumų plėtojimo. Taryba pakartoja, kad Užsienio reikalų taryboje reikia reguliariai diskutuoti civilinės krypties BSGP klausimais.

² Dok. 9588/23.

Didinti ES atsparumą ir užtikrinti prieigą prie strateginių sričių

Kibernetinės ir hibridinės grėsmės, užsienio vykdomas manipuliavimas informacija ir kišimasis (FIMI)

24. Taryba pakartoja, kad mums svarbu stiprinti prevenciją, nustatymą, atgrasymą, atsparumą ir reagavimą, kiek tai susiję su hibridinėmis, FIMI, kibernetinėmis grėsmėmis ir kenkimo veikla, nukreipta prieš ES, jos valstybes nares ir partnerius, toliau plėtojant specialias priemones. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina peržiūrėtas Kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinio įgyvendinimo gaires³ ir tolesnį ES hibridinių priemonių rinkinio ir ES kovos su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi priemonių rinkinio (FIMI priemonių rinkinio) įgyvendinimą. Ji ragina toliau racionalizuoti ir plėtoti šiuos priemonių rinkinius ir skatina valstybes nares ir atitinkamus ES subjektus išnaudoti visą esamų priemonių ir ekspertinių žinių potencialą, be kita ko, prireikus papildant esamus ribojamųjų priemonių režimus ir parengiant naujas ribojamąsias priemones, kad būtų reaguojama į hibridinę veiklą ir FIMI. Kad būtų užtikrintas žvalgybos informacija grindžiamas informuotumas apie padėtį ir strateginis prognozavimas, Taryba pakartoja, kad iki 2025 m. reikia dar labiau sustiprinti ES bendrą žvalgybinės informacijos analizės centrą padidinus jo išteklius ir pajėgumus.

³ Dok. 10289/23.

25. Taryba pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti ES pajėgumus kovoti su piktavališku elgesiu, visų pirma atsižvelgiant į artėjančius Europos Parlamento rinkimus, ir ragina vyriausiąjį įgaliotinį ir Komisiją, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis, toliau plėtoti visą spektrą apimančią ES požiūrį į atsparumą, reagavimą, konfliktų prevenciją, bendradarbiavimą ir stabilumą kibernetinėje erdvėje, įskaitant, kai tinkama, proaktyvias apsaugos priemones. Šiame kontekste Taryba ragina vyriausiąjį įgaliotinį iki 2024 m. pabaigos pateikti koncepciją ir veiksmų gaires dėl ES kibernetinės gynybos koordinavimo centro (EUCGCC) įsteigimo 2025 m., siekiant stiprinti koordinavimą ir bendradarbiavimą kibernetinės gynybos srityje ir išnagrinėti galimybę į jo kompetencijos sritį įtraukti informacinės aplinkos ir elektroninės kovos klausimus. Taryba palankiai vertina darbą vykdant susijusius PESCO projektus šiuo atžvilgiu.

Be to, Taryba palankiai vertina ir skatina glaudų veiksmų koordinavimą su panašiai mastančiais partneriais, kad būtų raginama keistis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, kiek tai susiję su FIMI grėsmių stebėseną, vertinimu ir kova su jomis, be kita ko, G7 greitojo reagavimo mechanizmo kontekste. Taryba palankiai vertina pažangą, padarytą aprūpinant BSGP misijas ir operacijas specialiomis priemonėmis, numatytomis FIMI priemonių rinkinyje, nes tai labai padidins jų atsparumą ir veiksmingumą kovojant su FIMI grėsmėmis, ir pabrėžia stiprios strateginės komunikacijos svarbą. FIMI keitimosi informacija ir jos analizės centro (ISAC) įsteigimas yra reikšmingas žingsnis stiprinant dalijimąsi informacija ir bendradarbiavimą su pilietine visuomene ir kitais panašiai mastančiais partneriais ir tarpusavyje.

26. Taryba palankiai vertina susitarimą dėl greitojo reagavimo į hibridines grėsmes grupių praktinio sudarymo orientacinės sistemos. Šios grupės, jose sutelkiant atitinkamas ekspertines žinias ES lygmeniu ir jas prireikus dislokuojant per trumpą laiką, bus svarbi ES hibridinių priemonių rinkinio priemonė, skirta padėti valstybėms narėms, šalims partnerėms ir BSGP misijoms bei operacijoms didinti savo atsparumą hibridinėms grėsmėms ir su jomis kovoti. Taryba ragina vyriausiąjį įgaliotinį ir Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, pasiekti, kad grupės veiktų visu pajėgumu.

27. Taryba primena, kad kosmoso sistemos ir paslaugos yra itin svarbios mūsų šalių visuomenės veikimui, ekonomikai ir mūsų saugumui bei gynybai. Ji ragina vyriausiąjį įgaliotinį ir Komisiją skubiai įgyvendinti kosmoso strategiją saugumo ir gynybos srityje, glaudžiai koordinuojant veiklą su valstybėmis narėmis. Taryba palankiai vertina tai, kad buvo pateikta pirmoji metinė įslaptinta kosmoso grėsmių panoramos analizė, taip pat kovo mėn. surengtas reagavimo į kosmoso grėsmes pratybas. Ji pabrėžia, kad reikia toliau gerinti ES reagavimą į kosmoso grėsmes, ir šiuo tikslu prašo vyriausiojo įgaliotinio pateikti Tarybai Tarybos sprendimo dėl sistemų ir paslaugų pagal Sąjungos kosmoso programą (-as) saugumo peržiūrą, taip pat pasiūlymą jį iš dalies pakeisti, kad būtų geriau atsižvelgiama į naują kosmoso grėsmių panoramą. Taip bus užtikrinta, kad, susidūrus su kosmoso grėsme, kuri gali paveikti Sąjungos saugumą ir gynybą, būtų galima laiku ir koordinuotai sutelkti atitinkamas ES priemones. Kartu ES suintensyvins pastangas bendradarbiauti su partneriais, kad būtų skatinama JT kontekste nustatyti atsakingo elgesio kosmose normas visose veiklos kosmose srityse, taip reikšmingai prisidedant prie saugumo kosminėje erdvėje skatinimo, taip pat prie stabilaus, saugaus ir tvaraus kosminės erdvės naudojimo taikiais tikslais išsaugojimo.

Primindama, kad informuotumas apie kosmosą yra suvereni prerogatyva, Taryba palankiai vertina atitinkamų valstybių narių pastangas dalytis informacija su ES šioje srityje. Ji ragina bendradarbiauti plėtojant papildomus specialius pajėgumus, reikalingus valstybių narių informuotumui apie kosmosą, ir pakartoja remianti ES kosmoso stebėjimo ir sekimo pajėgumų stiprinimą. Taryba taip pat pabrėžia svarbą ES palydovų centro (SATCEN) vaidmenį remiant ES ir jos valstybių narių savarankišką sprendimų priėmimą ir palankiai vertina vyriausiojo įgaliotinio ir valstybių narių dedamas pastangas sustiprinti ES SATCEN, kad būtų pagerinti mūsų autonominiai geoerdvinės žvalgybos pajėgumai, kaip nurodyta Strateginiame kelrodyje. Ji taip pat palankiai vertina tai, kad šiuo metu vertinamos galimybės sukurti galimą naują ES Žemės stebėjimo vyriausybinių paslaugą, kuria būtų atsižvelgiama į esamus ir planuojamus pajėgumus bei iniciatyvas ir tenkinami nustatyti poreikiai, remiantis ES SATCEN ir ES kosmoso programos agentūros ekspertinėmis žiniomis ir tarpusavio papildomumu. Taryba taip pat pabrėžia saugių ryšių ir palydovinės navigacijos sistemų svarbą remiant tiek gynybos, tiek civilinę sritis.

28. ES toliau konsoliduoja savo, kaip stipresnio jūrų saugumo subjekto, poziciją pagal peržiūrėtą ES jūrų saugumo strategiją (ESJSS) ir jos veiksmų planą⁴. Koordinuotu jūriniu buvimu (CMP) sudaromos sąlygos didesniai Europos jūriniui buvimui ir informavimo veiklai Gvinėjos įlankoje ir šiaurės vakarų Indijos vandenyne, prisidedama prie jūrų saugumo bendru informuotumu, analize ir informacija ir propaguojama tarptautinė teisė, visų pirma UNCLOS. Taryba palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant CMP koncepciją, prašo EIVT skubiai pateikti pasiūlymų dėl tolesnio jos tobulinimo ir pritaria tam, kad būtų pratęsti CMP įgaliojimai: iki 2026 m. pavasario dėl CMP Gvinėjos įlankoje ir iki 2025 m. pavasario dėl CMP šiaurės vakarų Indijos vandenyne. Taryba ragina vyriausiąjį įgaliotinį ir valstybes nares toliau organizuoti jūrų saugumo pratybas, įskaitant kasmetines valstybių narių karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos tarnybų pratybas. Ji palankiai vertina valstybių narių ir ES agentūrų sprendimą dalyvauti jūrų saugumo pratybose MARSEC, kurias Ispanija rengia 2024 m. gegužės mėn.

Oro erdvė

29. Oro sritis tampa vis labiau perpildyta, dėl jos vis labiau varžomasi. Šiuo atžvilgiu Taryba palankiai vertina strateginius svarstymus užtikrinti laisvą, saugią ir apsaugotą Europos prieigą prie oro erdvės laikantis Strateginio kelrodžio. Ji laukia pasiūlymo dėl specialios ES oro erdvės strategijos saugumo ir gynybos srityje, kad ją būtų galima priimti 2025 m.

⁴ Dok. 14280/23.

30. Taryba ragina skubiai įgyvendinti bendrą komunikatą dėl klimato ir saugumo sąsajos⁵. Tai visų pirma apima ankstyvojo perspėjimo ir prognozavimo pajėgumų plėtojimą, paramos klimato kaitos ir gynybos srityse mechanizmo sukūrimą, patarėjų aplinkos klausimais dislokavimą visose BSGP misijose bei operacijose iki 2025 m. ir visapusišką specialios ES mokymo platformos veikimo užtikrinimą. Taryba prašo EIVT kartu su Komisija kuo greičiau pateikti ataskaitą apie padarytą pažangą. Taryba primygtinai ragina kuo geriau pasinaudoti ES gynybos pajėgumų priemonėmis ir instrumentais žaliajai pertvarkai remti. Ji palankiai vertina valstybių narių pastangas plėtoti nacionalines strategijas, kuriomis siekiama parengti jų ginkluotąsias pajėgas klimato kaitai, ir pripažįsta, kad ES klimato ir gynybos tinklas yra pavyzdinė platforma, skirta dalijimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais ir bendradarbiavimo galimybių nagrinėjimui. Be to, atsižvelgdama į klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikį ir keliamą riziką, Taryba pripažįsta, kad ginkluotosios pajėgos turi imtis tinkamų prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo veiksmų. Taryba pripažįsta, kad dėl didesnio energijos vartojimo efektyvumo ir tvarumo mažėja anglies pėdsakas, sąnaudos ir logistinė našta, kartu didinamas veiklos efektyvumas. Ji palankiai vertina ES Konsultacijų dėl tvarios energijos gynybos ir saugumo sektoriuje forumo dedamas pastangas šiame kontekste.

⁵ Dok. 11283/23.

Megzti partnerystės

31. Partnerystės taikos, saugumo ir gynybos srityse yra būtinas ES pastangų skatinti taiką ir saugumą visame pasaulyje ramstis. ES yra visapusiškai įsipareigojusi propaguoti tarptautinį bendradarbiavimą, puoselėti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką ir stiprinti veiksmingą daugiašališkumą visais lygmenimis, kurio pagrindas – Jungtinės Tautos. ES toliau stiprins, gilins ir plės pritaikytas ir abipusiai naudingas partnerystes su dvišaliais ir daugiašaliais partneriais, grindžiamas bendromis vertybėmis ir interesais, laikantis Strateginio kelrodžio ir nustatytų procedūrų.
32. Taryba taip pat palankiai vertina nuolatinę ES ir JT strateginės partnerystės taikos operacijų ir krizių valdymo srityje stiprinimą ir 2022–2024 m. bendrų prioritetų įgyvendinimą⁶. Būsimas JT aukščiausiojo lygio susitikimas dėl ateities yra unikali proga suaktyvinti daugiašalę sistemą ir užtikrinti, kad JT būtų pasirengusios ateičiai ir labiau atstovautų šiandienos pasauliui ir visuomenėms, taip sumažinant pasitikėjimo institucijomis ir JT narių tarpusavio pasitikėjimo trūkumą. Taryba remia JT generalinio sekretoriaus naująją taikos darbotvarkę ir laukia jos rekomendacijų, kaip stiprinti mūsų kolektyvinę taikos ir saugumo sistemą, kad būtų galima veiksmingiau užkirsti kelią konfliktams tiek tradicinėse, tiek naujose srityse, kurios atspindėtos Ateities pakte, tuos konfliktus valdyti ir spręsti. Ji palankiai vertina darbą, kuriuo toliau plėtojama JT ir ES strateginė partnerystė taikos ir saugumo srityje, kad ji būtų pritaikyta prie naujos geopolitinės realybės, be kita ko, siekiant patvirtinti naujus 2025–2027 m. prioritetus.

⁶ Dok. 5451/22.

33. Taryba pakartoja, kad ES strateginė partnerystė su NATO, grindžiama tvirtais transatlantiniais ryšiais, yra labai svarbi euroatlantiniam saugumui ir stabilumui, ir tai buvo dar kartą įrodyta Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kontekste. Taryba tebėra visapusiškai pasiryžusi toliau stiprinti, gilinti ir plėsti šią abipusiškai naudingą partnerystę, palaikydama politinį dialogą ir bendradarbiavimą pagal tris 2016 m., 2018 m. ir 2023 m. bendras deklaracijas ir visapusiškai laikydamosi sutartų pagrindinių skaidrumo, abipusiškumo ir įtraukumo principų, taip pat abiejų organizacijų sprendimų priėmimo autonomiškumo ir procedūrų. Taryba palankiai vertina didelę pažangą, padarytą visose srityse, be kita ko, politinio dialogo, kovos su hibridinėmis grėsmėmis, kibernetinio saugumo ir gynybos, FIMI, atsparumo, karinio mobilumo, pratybų, krizių valdymo operacijų, kosmoso, klimato ir gynybos, besiformuojančių ir perversminių technologijų, moterų, taikos ir saugumo ir partnerių gebėjimų stiprinimo srityse.

34. Siekdama ES ir NATO partnerystę perkelti į kitą lygmenį, Taryba pabrėžia, kad iki 2024 m. pabaigos reikia atnaujinti bendrą pasiūlymų rinkinį, taip pat parengti ir priimti naują, išsamų ir į ateitį orientuotą įgyvendinimo dokumentą, apimantį visą ES ir NATO bendradarbiavimo spektrą. Atsižvelgdama į intensyvesnį bendradarbiavimą gynybos srityje, vis didesnę atitinkamų gynybos planavimo ir pajėgumų plėtojimo procesų, bendrų viešųjų pirkimų ir Europos gynybos pramonės investicijų sričių rezultatų darną, Taryba ragina įtraukiai ir nediskriminuojant stiprinti bendradarbiavimą, koordinavimą ir nekliudomą keitimąsi informacija, pasitelkiant saugias ryšių sistemas, įskaitant įslaptintą informaciją tarnybų lygmeniu. Šiuo atžvilgiu ji pabrėžia, kad reikia sudaryti sąlygas EGA ir NATO, įskaitant NATO paramos ir pirkimų agentūrą (NSPA) ir Šiaurės Atlanto gynybos inovacijų spartinimo iniciatyvą (DIANA), keisti įslaptinta informacija tarnybų lygmeniu. Tarnyba prašo EGA reguliariai informuoti valstybes nares apie pažangą prieš sudarant tokį susitarimą. Taryba laukia būsimos devintosios pažangos ataskaitos dėl bendro pasiūlymų rinkinio, kurį kartu turi pateikti vyriausiasis įgaliotinis ir NATO generalinis sekretorius.

35. Taryba palankiai vertina ES dalyvavimą konfliktų prevencijos ir tarpininkavimo siekiant taikos srityse – tai yra esminis ES pasaulinio vaidmens skatinant taiką ir saugumą aspektas. Šiuo atžvilgiu ji ragina plačiu mastu stiprinti ES priemonių rinkinį, be kita ko, bendradarbiaujant su Jungtinėmis Tautomis ir kitais daugiašaliais partneriais, kad būtų kartu dirbama bendro intereso srityse, nes veiksmingas daugiašališkumas turi išlikti bendradarbiavimo taikos ir saugumo srityje kertiniu akmeniu. Visų pirma Taryba tikisi, kad bus parengtos bendros specialios ES ir ESBO veiksmų gairės dėl konfliktų prevencijos ir krizių valdymo, laikantis Strateginio kelrodžio.

Taryba pripažįsta, jog labai svarbu, kad ES su Afrika plėtotų dar glaudesnę ir platesnio užmojo partnerystę taikos, saugumo, valdymo ir vystymosi srityje, grindžiamą abipusiai naudingomis darbotvarkėmis, įgyta patirtimi, bendrais išsamesniais svarstymais su Afrikos partneriais apie vietos ir regionų poreikius bei iššūkius ir specialiai pritaikytais, laipsniškais ir moduliniais sprendimais.

Taryba pabrėžia, kad Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Europos saugumas yra glaudžiai tarpusavyje susijęs, ir ragina stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje su regioniniais partneriais, įskaitant Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybą.

36. Taryba pakartoja, kad svarbu toliau plėtoti dvišalį bendradarbiavimą ir specialius dialogus saugumo ir gynybos klausimais, įskaitant teminius dialogus. Ji visų pirma primena, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje su transatlantiniais partneriais. Taryba primena, kad svarbu laikytis strategiškesnio požiūrio į taiką, saugumą ir gynybą su trečiosiomis valstybėmis, stiprinant ES partnerystės priemonių rinkinį, kartu užtikrinant visapusišką valstybių narių dalyvavimą. Šiuo atžvilgiu Taryba atkreipia dėmesį į naują Partnerystės saugumo ir gynybos srityje priemonę ir tikisi, kad ji bus įgyvendinta tikslingai ir abipusiai naudingu būdu. Šiuo atžvilgiu ji palankiai vertina tai, kad pasirašytos partnerystės saugumo ir gynybos srityje su Moldovos Respublika, ir tikisi, kad bus pasirašyta daugiau partnerysčių saugumo ir gynybos srityje, pradedant partneryste su Norvegija. 2023 m. kovo mėn. surengtas pirmasis Šumano saugumo ir gynybos forumo susitikimas suteikė unikalią platformą politinio lygmens pasikeitimui nuomonėmis su dvišaliais ir daugiašaliais partneriais dėl pagrindinių taikos, saugumo ir gynybos iššūkių. Taryba laukia antrojo susitikimo, įvyksiančio 2024 m. gegužės 28–29 d.
-

2024 m. karinio mobilumo įsipareigojimas

Taryba pripažįsta, kad:

- Greitas, veiksmingas ir netrukdomas karinių pajėgų judėjimas yra gyvybiškai svarbus Europos saugumui ir gynybai, nes tai sudaro sąlygas patikimai ir greitai reaguoti į grėsmes ir iššūkius visoje Europoje ir už jos ribų. Tai taip pat taikytina ES bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) kontekste, visų pirma įgyvendinant ES greitojo dislokavimo pajėgumus, kaip nustatyta ES strateginiame kelrodyje. Tai taip pat svarbu nacionalinei ir daugiašalei veiklai, visų pirma NATO sistemoje;
- 2018 m. karinio mobilumo įsipareigojimas buvo svarbus indėlis į ES karinio mobilumo pastangas. Dabar reikalingas atnaujintas įsipareigojimas, kuris būtų grindžiamas platesniais ir platesnio užmojo įsipareigojimais pašalinti likusias spragas ir spręsti klausimą, susijusį su didėjančiu atsparumo ir pasirengimo poreikiu vis sudėtingesnėje geostrateginėje aplinkoje ES kaimyninėse šalyse, visų pirma vykstant Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, ir už jų ribų, atsižvelgiant į 360 laipsnių požiūrį;

- labai svarbu paspartinti judėjimą oru, sausuma ir jūra ir didinti bendrą atsparumą, įskaitant kibernetinį. Didelio masto karinių pajėgų, įskaitant karinį personalą, jų reikmenis ir įrangą, judėjimas per trumpą laiką ES ir už jos ribų net ir taikos metu reikalauja suderintų pastangų ES ir nacionaliniu lygmenimis. Šiuo atžvilgiu labai svarbu taikyti veiksmų visais valdžios lygmenimis ir visos visuomenės įtraukimo požiūrį ir prisidėti prie didesnės civilių ir karinių poreikių sinergijos abipusiai stiprinančiu būdu, visų pirma dvejopo naudojimo požiūriu, kaip išdėstyta karinio mobilumo veiksmų plane 2.0;
- siekiant stiprinti karinį mobilumą ES, reikia deramų išteklių ir investicijų tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu, kad būtų sudarytos sąlygos greitam pajėgų ir įrangos judėjimui, nedarant poveikio dabartinei daugiametei finansinei programai ir deryboms dėl būsimos programos;
- valstybių narių nacionaliniai įsipareigojimai atlieka labai svarbų vaidmenį siekiant sėkmingai įgyvendinti bendrą tikslą – sukurti gerai susietą karinio mobilumo tinklą, grindžiamą daugiarūšio transporto koridoriais ir mazgais, įskaitant logistikos centrus, užtikrinant trumpesnius terminus, sumažintas administracines kliūtis ir atsparius, kibernetiniu požiūriu saugius, geriau parengtus ir tvarius pajėgumus;

- karinio mobilumo veiksmų planu 2.0 valstybėms narėms padedama įgyvendinti toliau išdėstytus įsipareigojimus kartu su EIVT, Komisijos tarnybomis, Europos gynybos agentūra ir kitais atitinkamais ES subjektais ir agentūromis. Be to, PESCO projektais „Karinis mobilumas“ ir „Logistikos centrų tinklas Europoje ir parama operacijoms“ palengvina kai kurių naujų įsipareigojimų įgyvendinimą;
- trečiajame bendrame pareiškime dėl ES ir NATO bendradarbiavimo pripažįstami akivaizdūs laimėjimai karinio mobilumo srityje, tačiau taip pat raginama toliau stiprinti bendradarbiavimą šioje srityje. Nuoseklus ir abipusiai stiprinantis požiūris NATO karinio mobilumo pastangų atžvilgiu, visapusiškai laikantis pagrindinių principų, kuriais grindžiama ES ir NATO partnerystė, t. y. įtraukumo, skaidrumo, abipusiškumo ir sprendimų priėmimo autonomiškumo, yra itin svarbus ir juo bendrai suinteresuotos abi organizacijos ir visos valstybės narės. Itin svarbu konkrečiai ir operatyviai intensyvinti bendradarbiavimą siekiant užtikrinti, kad karinis mobilumas ir toliau būtų ES ir NATO bendradarbiavimo pavyzdinė iniciatyva;
- trečiųjų valstybių dalyvavimas atitinkamuose PESCO projektuose ir toliau teikia pridėtinę vertę, be kita ko, transatlantiniu ir ES ir NATO požiūriu, laikantis sutartų sąlygų ir principų⁷.

⁷ Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/1639.

Todėl Taryba palankiai vertina valstybių narių įsipareigojimą kuo greičiau, bet ne vėliau kaip 2026 m. įgyvendinti toliau nurodytus veiksmus laikantis nacionalinės teisės aktų ir procedūrų, atskirų valstybių narių konstitucinių reikalavimų, susijusių su jų nacionaline teritorija ir karinių pajėgų judėjimu bei transportavimu, ir atsižvelgiant į specifinį jų saugumo ir gynybos politikos pobūdį:

1. Teikti pirmenybę investicijoms į transporto dvejopo naudojimo infrastruktūrą, taikant karinius reikalavimus dėl karinio mobilumo Europos Sąjungoje ir už jos ribų, siekiant skubiai užbaigti ES prioritetinius koridorius, skirtus didelio masto karinių pajėgų judėjimui per trumpą laiką, kuriuos bendradarbiaudamos su NATO bendrai nustatė Komisija ir EIVT, įskaitant ES karinį štabą, atsižvelgiant į 360 laipsnių požiūrį. Ypatingas prioritetas bus teikiamas investicijoms į dvejopo naudojimo infrastruktūrą, kuriomis šalinamos konkrečios karinio judėjimo kliūtys arba kurios turi didelę karinę pridėtinę vertę.
2. Šiuose koridoriuose sudaryti sąlygas būtinai daugiarūšio transporto infrastruktūrai ir įrenginiams, juos stiprinti ir išdėstyti laikantis tinklu grindžiamo požiūrio, be kita ko, visapusiškai pasinaudojant atitinkamais PESCO projektais. Tai galėtų būti taikoma, pavyzdžiui, logistikos centrams ir laukimo aikštelėms, konvojų aptarnavimo centrams, pakrovimo ir iškrovimo infrastruktūrai, kuro tiekimo infrastruktūrai ir t. t.

3. Suteikti tarpvalstybinio judėjimo leidimus ne vėliau kaip per tris darbo dienas, kartu pripažįstant, kad šiam tikslui pasiekti reikia didelių pastangų nacionaliniu lygmeniu, visų pirma kai tai susiję su itin dideliais krovinių ir pavojingaisiais krovinių. Todėl valstybės narės skubiai teiks pirmenybę priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti, kad ši užmojų lygi būtų galima pasiekti krizės metu, be kita ko, ES greitojo dislokavimo pajėgumų kontekste, taip pat siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teminėms realiosioms ir stalo pratyboms. Priemonės šiam tikslui pasiekti turėtų apimti, *inter alia*, „nuolatinis“ diplomatinis leidimas veiklai pagal ES BSGP, taip pat NATO ir kitas nacionalines ir daugiašales sistemas, visų pirma taikant susitarimus, grindžiamus specialiais karinio mobilumo koridoriais ir procedūromis, taip pat, kai įmanoma, plėtojant ir taikant suskaitmenintas ir suderintas procedūras. Be to, valstybės narės raginamos sukurti daugiašalius ir (arba) dvišalius koordinavimo mechanizmus, kad būtų toliau derinamos ir tobulinamos procedūros pagrindiniuose koridoriuose.
4. Daryti pažangą stiprinant koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmus. Šiuo tikslu įkūrus tarpžinybinę ir tarpagentūrinę koordinavimo grupę nacionaliniu lygmeniu, laikantis veiksmų visais valdžios lygmenimis požiūriu, siekiant veiksmingai pagerinti informacijos srautus ir patobulinti kasdienį atitinkamų ministerijų, agentūrų ir (vietos ar regioninių) valdžios institucijų veiklos koordinavimą, tai suteiks valstybėms narėms konstruktyvų pagrindą. Be to, pagal PESCO projektą „Karinis mobilumas“ sukurtas nacionalinis kontaktinių centrų tinklas užtikrins greitą prašymų dėl tarpvalstybinio judėjimo nagrinėjimą ir jame toliau bus keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais ir įgyta patirtimi, taip pat 2024 m. vertinamos papildomos užduotys.

5. Užtikrinti prioritetinę ginkluotųjų pajėgų prieigą prie atitinkamų transporto rūšių, tinklų ir išteklių, įskaitant reikiamą oro erdvę, be kita ko, pasitelkiant ES reguliavimo sistemą, remiant nacionalines pastangas, visų pirma krizių ir konfliktų metu ir, kai įmanoma, dar taikos metu, visapusiškai gerbiant ES valstybių narių suverenitetą jų nacionalinės teritorijos atžvilgiu ir nacionalinius sprendimų dėl karinių pajėgų judėjimo priėmimo procesus. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų užtikrinti reikiamų pajėgumų prieinamumą, be kita ko, nustatydamos strategines partnerystes, įskaitant bendras ar nacionalines iniciatyvas, visų pirma preliminarąsias sutartis su civilinio transporto paslaugų teikėjais.
6. Skatinti valstybes nares dalytis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais bendradarbiavimo strateginiuose koridoriuose srityje. Tai gali būti daroma, pavyzdžiui, įgyvendinant atitinkamus PESCO projektus ir pasitelkiant Europos gynybos agentūrą (EGA).
7. Stiprinti bendrą atsparumą visose su transporto sektoriumi susijusiose srityse, įskaitant kibernetinį saugumą. Konkreti priemonė turėtų apimti karinio mobilumo aspektų nagrinėjimą atliekant nacionalinio ir ES lygmens kibernetinio saugumo rizikos vertinimus, kad nacionaliniu lygmeniu būtų padidintas dvejojo naudojimo transporto sistemų ir paslaugų kibernetinis atsparumas.

8. Remti ir vykdyti pratybas, kuriomis siekiama išbandyti tarpvalstybinį karinių pajėgų judėjimą visais aspektais, visų pirma leidimų, susijusių susitarimų, procedūrų ir nuostatų, be kita ko, rengiant reguliarias ES stalo pratybas karinio mobilumo srityje, ES karines realiąsias pratybas, taip pat susietas su ES greitojo dislokavimo pajėgumais, arba atitinkamai dalyvaujant kitose tarptautinėse pratybose.
9. Plėtoti kariniam transportui būtinus gynybos pajėgumus, įskaitant strateginius transportavimo pajėgumus, remiantis CARD išvadomis ir 2023 m. ES pajėgumų plėtojimo prioritetais, pirmiausia jų karinio mobilumo prioritetu, laikantis bendro pajėgų rinkinio principo.
10. Siekdamos sumažinti esamų pajėgumų trūkumus, kiek tai susiję su sparčiu karinės įrangos ir personalo dislokavimu, palaikymu ir persikirstymu ES ir už jos ribų, valstybės narės atitinkamai išnagrinės bendrus struktūrinius sprendimus dėl visų transporto rūšių strateginių transportavimo pajėgumų.

11. Remti vykdomas iniciatyvas, kuriomis siekiama suskaitmeninti muitinės formalumus, susijusius su kariniais aspektais, kad būtų sumažinta administracinė našta, tenkanti karių ir reikmenų judėjimui iš Sąjungos muitų teritorijos ir į ją. Šiuo tikslu ES valstybės narės yra įsipareigojusios intensyvuoti tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma EGA ir Komisijos tarnybomis, koordinuodamos veiksmus su NATO, kartu laikydamosi veiksmų visais valdžios lygmenimis ir visos visuomenės įtraukimo požiūriu.
12. Skatinti sistemingą piliečių ir pilietinės visuomenės informavimą, be kita ko, rengiant specialias informacines kampanijas, pavyzdžiui, susijusias su (realiosiomis) pratybomis, ir įsitraukimą į veiklą siekiant didinti informuotumą ir supratimą apie karinio mobilumo svarbą.
13. Siekdamos sinchronizuoti pastangas, valstybės narės užtikrins glaudesnę atitinkamos politikos, doktrinų ir gairių suderinimą nacionaliniu lygmeniu, visapusiškai pasinaudodamos narystės ES ir NATO teikiamomis galimybėmis.

Be to, Taryba palankiai vertina valstybių narių įsipareigojimą atitinkamai ne vėliau kaip 2024 m. pabaigoje iš dalies pakeisti nacionalinius karinio mobilumo planus ir kasmet vertins pažangą.